

DEPARTEMENTENES
SERVICESENTER

Kontortjenesteavdelingen

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres referanse	Deres dato	Vår referanse	Vår dato
201101045	18.2.2011		20.5.2011

Departementenes servicesenter (DSS) viser til høringsbrev fra Kulturdepartementet datert 18.02.11 i anledning utkast til ny standardavtale for forsknings- og utredningsoppdrag. DSS er ikke oppført som høringsinstans, men har likevel fått anledning til å komme med en høringsuttalelse.

Det fremkommer av høringsbrevet at utkastet til ny standardavtale har sin bakgrunn i debatten i media før jul og at KD ønsker å understøtte oppdragsforskningens legitimitet, samt at:

- avtalen sikter på å ivareta begge parter i kontraktsforholdet, særlig hva gjelder spørsmål om immaterielle rettigheter
- utkastet til avtale skal tydeliggjøre og ivareta forskernes akademiske frihet, herunder rett til å publisere og rett til selv å konkludere innenfor oppdragets ramme.

DSS er enig i at det er en viktig målsetting å understøtte oppdragsforskningens legitimitet. Oppdragsforskning skal utvilsomt være basert på akademisk frihet, og oppdragstaker skal ha rett til selv å konkludere innenfor oppdragets ramme.

Vi ønsker likevel å gjøre gjeldende enkelte betraktninger knyttet til bilagsstrukturen og avtalens pkt. 5, eiendomsrett og immaterielle rettigheter og pkt. 5.2, tilgjengeliggjøring.

Til avtalens pkt. 3.2 og 3.3

I forslaget legges det opp til en bilagsstruktur hvor oppdragstaker i bilag 2 (Oppdragstakers spesifikasjon av Oppdraget) skal besvare bilag 1 (Oppdragsgivers beskrivelse av Oppdraget), mens bilag 3 skal inneholde prosjekt og fremdriftsplan. I bilag 3 skal bla. metodebruk og oppdragsgivers medvirkning beskrives. Vi har erfart at metodebeskrivelse mv. i stor grad er knyttet opp til besvarelsen av hvordan oppdraget skal utføres, og som skal beskrives i bilag 2. En oppstyking av løsningsforslaget kan etter vårt syn være egnet til å skape en viss klarhet knyttet til utfyllingen av bilagene. I lys av dette kan man vurdere hvorvidt beskrivelse av metodevalg mv. skal foretas i bilag 2 og at bilag 3 blir en ren fremdriftsplan. En slik bilagsstruktur er for øvrig identisk med bilagsstrukturen i statens standardavtale for konsulentoppdrag (SSA-O).

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Internett	Saksbehandler
Postboks 8129 Dep	Einar Gerhardsens plass 3	22 24 90 90	www.dss.dep.no	Ellen D.Tangen
0032 Oslo		Telefaks	E-post	Telefon:
			postmottak@dss.dep.no	22 24 26 48

Til avtalens pkt. 5.1

I forhold til gjeldende regulering i SSA-O går man i utkastets pkt. 5.1 langt i å gi oppdragstaker rettigheter til resultatet av oppdraget. I SSA- O er som kjent utgangspunktet at oppdragsgiver har eiendomsrett, opphavsrett mv. til oppdragets resultater, jf. denne avtalens pkt 7.

Vi vil i denne sammenheng peke på at oppdragsgivers valg av avtale vil være av stor betydning for oppdragstakers rettigheter etter avsluttet oppdrag og at dette vil kunne resultere i ett visst press fra tilbydere i retning av å velge KDs kontrakt for oppdragsforskning. Det fremkommer av høringsbrevet at oppdragsgiver står fritt til å vurdere hvilken kontrakte skal benyttes i den enkelte anskaffelse og dette valg således lett kan fremstå som noe vilkårlig for oppdragstaker.

Det er etter vårt syn ikke unaturlig at oppdragsgiver ved kjøp av rapporter/utredninger/ analyser/forskning beholder de beføyelser man vanligvis forbinder med eiendomsrett til resultatet. Dette er da også rimelig tatt i betraktning at man betaler for produktet og således i utgangspunktet bør ha disse rettighetene.

På den annen side er det viktig å erkjenne forskningsmiljøenes krav til uavhengig forskning, gjenbruke av rådata, publisering mv.

DSS antar at den foreslåtte passus i pkt. 5.1 i stor grad vil være egnet mht. å sikre oppdragsgiver de nødvendige rettigheter til å nyttiggjøre seg resultatene til oppdraget, men vil vise til at det kan tenkes tilfelle hvor dette kan by på utfordringer. Eksempelvis vil retten til bearbeidelse av verket i sin helhet er fraskrevet. Dette betyr ikke bare at man er avskåret fra å endre innhold, men også fra for eksempel å foreta oversettelser til andre språk. Videre vil oppdragstaker kunne gjenbruke resultatet av Oppdraget og i ytterste konsekvens få betalt for hele/deler av ytelsen flere ganger.

Et forhold vi spesielt vil peke på er forholdet til åndverkloven (åvl.) § 9 hvor det heter: "lover, forskrifter, rettsavgjørelser og andre vedtak av offentlig myndighet er uten vern etter denne lov. Det samme gjelder forslag, *utredninger og andre uttalelser som gjelder offentlige myndighetsutøvelse, og er avgitt av offentlige myndighet, offentlig oppnevnt råd eller utvalg, eller utgitt av det offentlige*".

I den grad forskningsrapporter "gjelder offentlig myndighetsutøvelse" og er "avgitt av offentlige myndighet (...) eller utgitt av det offentlige", har lovgiver funnet at opphavsmann ikke skal ha et lovfestet vern. Dette fordi, som det fremgår av Ot.prp. nr. 26 (1959-60) denne type dokumenter "vender seg til allmennheten, og det ville ikke kunne bli spørsmål om at retten til å fremstille eksemplarer av dem og til å gjøre dem kjent for offentligheten skulle kunne forbeholdes den eller dem som har arbeidet med å utforme bestemmelsene. Både her og når det gjelder rettsavgjørelser og andre offentlige saksdokumenter, befinner man seg utenfor det område hvor det er plass for en privatrettslig enerett for opphavsmannen til å råde over verket".

Det er naturlig å anta at flere av de forskningsoppdragene standardkontrakten blir brukt til, vil gjelde offentlige myndighetsutøvelse, og at dette vil bli utgitt av det offentlige. Vi ønsker derfor å rette oppmerksomheten mot at dette kan føre til gråsoner hvor leverandør ikke kan være sikker på om sin rett etter standardkontrakten vil opprettholdes fordi dette vil være avhengig av oppdragsgivers bruk, jf. Åvl. § 9. I tillegg la opphavsrettsutvalget til grunn i

Ot.prp. nr. 15 (1994-95) pkt. 4.1.2 at oppdragstakerne gjerne beregner "sitt honorar på at de ikke skal ha ytterligere inntekter ut over hva oppdragsgiveren betaler". Det vil kunne få ytterligere uheldige konsekvenser dersom leverandører tilbyr et visst vederlag basert på at de kan ha ytterligere inntekter ut over hva oppdragsgiver betaler, men at dette ikke lar seg realisere pga åvl. § 9.

Disse forhold kan tilsi at oppdragstaker i stedet tilkjennes en utvidet bruksrett, mens øvrige rettigheter tilfaller oppdragsgiver og bestiller.

Til avtalens pkt. 5.2

DSS ser videre verdien av at oppdragstaker gis en større adgang til å bruke rapporten etter at den er ferdig utarbeidet, herunder publisering, enn det som følger av dagens standardavtale for konsulentoppdrag.

Vi vil imidlertid vise til at det i visse saker kan det videre være ønskelig for departementet å styre publisering, distribusjon mv avhengig av hva som er formålet med evalueringen, analysen etc. Videre kan det i enkelte tilfelle være naturlig å sikre seg at ikke leverandør utnytter rapporten kommersielt, f. eks ved videresalg og lignende.

I den grad dette ikke er tilstrekkelig ivaretatt i pkt. 5.2 vil oppdragsgiver måtte hensyn ta sine særskilte behov i bilag 6 til kontrakt.

Med hilsen

Jon Blaalid
direktør

Kari Røskoft
avdelingsdirektør